

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Tertia pars.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Quartus

produxit animal aquatile. ita ex purissimis sanguinibus virginis produxit corpus christi. Item sicut virga aaron floruit sola diuina virtute Nume. 12. c. Item sicut flos ex virgula solo afflatu a vere producit. Item sicut ymago formatur in speculo sola presencia facie. Superuenit igitur spiritus sanctus in virginem quemadmodum ros descendit super rosam vel liliū dans illi cōcipiendi virtutem. ¶ Deinde ponit incarnationē christi. Et virtus altissimi: dei verbum est virtus altissimi. vt dicit apostolus. 1. Cor. 1. c. Obumbrabit tibi. Nota qd diuinū verbū qd ē virtus altissimi intelligit obūbrasse vrgini dupliciter. Pri^o pp̄t carnē assumptā. sicut sol obumbrat nobis. vt quod in se intueri non possumus. obumbratione nebule videamus. Secundo pōt hoc intelligi quia sicut umbra refrigerat. ita diuinū verbū remouit a virgine omnem concupiscencię estum. Deinde ostendit quā nasciturus erit filius dei Ideoq; et quod nascetur ex te sanctum bene sanctum est qd superueniente spiritus sancto ex virgine natus est vocabitur filius dei: quia enim virtus altissimi est filius dei si hęc virtus obumbrabit vrgini assumendo carnē hoc quod nascetur ex ea vocabit filius dei. Deinde angelus inducit exēplū vt confirmetur cor virginis marie Et ecce Elizabeth cognata tua: vxor zacharie erat cognata virginis ex parte matris. q̄a beata anna mater virginis fuit de genere sacerdotali. sed ex parte patris fuit de domo regia. hoc enim fuit speciale in populo iudeorum vt regia tribus et sacerdotalis posset misceri. et ipsa concepit filium: iohannē baptistā: In senectute sua: quod videtur etati non cōuenire: a hic mēsis: scz est: sextus illi: natiuitatis a conceptu. fuit eniz beatus Jo. cōceptus septimo exeunte februario que vocatur sterilis. quia em̄ inepta fuerat generationi: ab omnibus vocabatur sterilis. Nota quia circa conceptū elizabeth tangit angelus senectutem. quod est defectus etatis et sterilitatem que est defectus nature. quoz vtrumq; erat conceptioni cōtrarium quaten⁹ virgo in qua florebat iuuentus que fecunditatis virtutem superueniente spiritus sancto debebat suscipere et non dubitare. vnde angelus infert: quia non erit impossibile apud deum omne verbū. nullum verbū est deo impossibile qui generando filium omnem rationē verbi in ipso produxit. Vnde p̄s Omnia quecuq; voluit fecit &c. Tercia pars.

¶ Secundo cum dicitur. Dixit autem maria &c. tangitur deuota humiliatio virginę voluntatis. Considera qd non verbis locuta est virgo in tanta profunditate misterii et nihilominus pauca verba protulit. q̄niaz

Sermo

verborum multitudinem debet fugere virgo. Audiamus ergo
vos virginis: Ecce ancilla domini. Ecce quæta virginis humilitas
que ut dicit. Be. dum mater eligitur. ancillam se sui conditionis
appellat. Nota quod in ter omnia que maxime quantumcumque deco-
rant virginem est humilitas que tantum placuit filio dei ut ip-
sum de celo traheret. ut ex virgine carnem assumeret quemad-
modum ferrum trahitur ad magnetem. et tantum placuit christo
illa responsio virginis cum dixit: Ecce ancilla domini: quod ex hoc
magis se appellat in scriptura ancille filium quam virginis. Unde
per ps. Ego servus tuus inquit et filius ancille tue. Que est illa
mulier cui talia promitterentur et vocaret se ancillam. quin poti-
us exaltaret se super sidera. unde et prima mulier cum audisset a
serpente. Eritis sicut dii statim in superbia elata contra creato-
ris imperium extendit manum ad fructum ligni vetiti. hec vero
sancta virgo audiens se deum genituram. ancillam et non ma-
trē se vocat. **R.** Deinde ponitur assensus virginis cum desi-
derio: fiat mihi secundum verbum tuum: consentit diuine dipen-
sationi et optat fieri quod dictum est ab angelo: quantum ad
duo et ut concipiat sancti spiritus virtute: et ut altissimi gene-
ret filium. Quod putas gaudentes fuisse angelum et exultantes au-
diens virginis consensum et desiderium audiens sic promptam
humilitatem et obedientiam. videns quia non frustra ad virgi-
nem missus fuerat. sed responsionem deo acceptabilem relaturus
ad ipsum qui miserat reuertebatur. Considera virginis fidem et
desideriumque illud credidit et in se fieri desiderauit virginem
scilicet deum concipere. quod nunquam a seculis fuerat auditum. nisi
per repertum. a nemine visum nec ab aliquo cognitum. et hec qui-
dem credidit. nec multis rationibus adductis sed parua dispu-
tatione cum angelo habita. Nota quia ut dicit Damascus. ter-
tio libro ca. secundo. Statim post superassensum virginis spiritus sanctus
superuenit super ipsam secundum domini sermonem quem dixit an-
gelus purgans ipsam et virtutem susceptans dei verbum tribu-
ens. similiter autem et grauatum ut idem dicit quarto libro ca. 6.
Tribuit creatori creari. et plasmatori plasmari. et filio dei in deo
incarnari et humanari ex castis et incontinentibus eius carnibus
ac sanguinibus. Statim in parua carnis substantia totum corpus
christi formatum fuit omnibus corporalibus lineamentis et per-
fectum fuit statim anima rationali ac que erat gratia plena et
gloria et in ipso eodem instanti fuit et diuinum verbum iunctum
inseparabili veritate personali. Unde Gregorius de primo oratione mo-
nat. **Agos** annunciare inquit angelis et adueniente spiritu sancto

Quintus

mox verbum in vtero. mox in terra natum verbum caro factum est. Igitur concludit Johannes os aurei dicens. fiat sine virili semine conceptus in virgine. nascatur de spiritu sancto integra carne. sanctum quod nascitur in terra de homine matre sine homine patre. vocatur dei filius. Qui cum etc.

Seria sexta Introductio Sermo. v:

Exurgens maria abiit in montana cum festi-
natione in civitatem iuda etc. Luc. primo In
expositione euangelii quarta ferie diutius i-
morati sumus et longum sermonem pertra-
ximus. hoc e in exigebat incarnati verbi mi-
sterium. si quomodo illud vnicum verbum
multis possemus verbis aperire. vt loqui etiam verba eiusdem
virginitatis et deuotius perscrutamus. Nunc ergo potestate co-
templationis suauitatem propriam intueamur fragilem culpam
et conuertamur ad orationem. vt quod incepimus valeamus
perficere. exorantem pro nobis virginem quatenus nobis ami-
nistretur virtus et sciencia. Exaudi virgo exaudi altissimi dei
genitrix exaudi plena gracia munus itaq; salutationis angelice
tibi offero dicens. Ave gracia plena etc.

prima pars

Exurgens maria abiit in montana Exercitati sunt in
cognitione signorum ex his que apparent in mulie-
re pregnantis de conditionibus nascituri prenoscantur
et considerant. attendunt enim gestus mulieris
qualiter se habet in moribus. qualiter in positionibus. qualiter
et quid loquatur. qualiter aspiciat. qualiter somniat qualia de-
siderat etc. multa obseruant naturalia signa ex quibus aliquan-
do preiudicant qualis futurus sit conceptus pregnantis. Sed
quia virgo maria supra naturam concepit. nequaquam naturalibus
sed supernaturalibus signis potuit fetus sui cognosci sublimi-
tas. non enim consuetas habuit pregnantum passiones. Vo-
lens igitur euangelista ante partum virginis nos instruere quod
lis sit quem virgo concepit. eiusdem virginis pregnantis deuo-
tos nobis insinuat gestus. Igitur in presenti euangelio vbi de
his agitur tria nobis dantur intelligi. Primum est modestus vir-
ginis gestus. Secundum est virtuosus vocis affectus ibi. Et factum
est vt audiuit et cetera. Tertium est deuote laudis affectus ibi:
Et ait maria etc. Circa primum tria tanguntur in euangelio:
Primo virginis incensus. Exurgens maria: de domo propria in
quod ipsa angelis salutauerat de secreto sue habitationis loco et de inti-

le 79